

DECIZIA nr.514
din 14 iulie 2021

referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.II din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și pentru modificarea Legii nr.304/2004 privind organizarea judiciară, precum și a legii în ansamblul său

Nepublicată

Valer Dorneanu	- președinte
Cristian Deliorga	- judecător
Marian Enache	- judecător
Daniel Marius Morar	- judecător
Gheorghe Stan	- judecător
Livia Doina Stanciu	- judecător
Elena-Simina Tănăsescu	- judecător
Varga Attila	- judecător
Benke Károly	- magistrat-asistent șef

1. Pe rol se află soluționarea obiecției de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și pentru modificarea Legii nr.304/2004 privind organizarea judiciară, în ansamblul său, obiecție formulată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secțiunile Unite.

2. Obiecția de neconstituționalitate a fost formulată prin Hotărârea nr.3 din 30 iunie 2021, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secțiunile Unite, a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr.5586 din 30 iunie 2021 și constituie obiectul Dosarului nr.2251A/2021.

3. **În motivarea obiecției de neconstituționalitate**, se susține că legea criticată încalcă dispozițiile art.61 alin.(2) și ale art.75 din Constituție referitoare la principiul bicameralismului, întrucât forma adoptată de Senat modifică substanțial obiectul de reglementare și configurația legii adoptate de Camera Deputaților, în calitate de Camera de reflecție. Cu privire la semnificația principiului bicameralismului se invocă Decizia nr.679 din 30 septembrie 2020.

4. Această modificare substanțială a obiectului de reglementare și a configurației rezultă, pe de o parte, din titlul diferit al legii în forma adoptată de Senat în raport cu forma adoptată de Camera Deputaților, acesta nemaireferindu-se la modificarea doar a Legii nr.303/2004, ci și a Legii nr.304/2004, iar, pe de altă parte, din structura legii adoptate de Camera de reflecție în raport cu cea adoptată de Camera Deputaților, legea astfel adoptată înlocuind articolul referitor la republicarea Legii nr.303/2004 cu un articol nou privind modificarea Legii nr.304/2004. Așadar, legea criticată a fost transformată dintr-o lege de modificare și completare a Legii nr.303/2004 într-o lege de modificare și completare atât a Legii nr.303/2004, cât și a Legii nr.304/2004. Se arată că, deși forma inițială a propunerii legislative preconiza modificarea Legii nr.304/2004 (avizată negativ de Consiliul Superior al Magistraturii prin Hotărârea Plenului nr.90 din 13 mai 2021), configurația inițială a propunerii legislative nu este de natură să schimbe concluziile privind încălcarea principiului bicameralismului, întrucât respectarea sau nerespectarea acestui principiu se stabilește pe baza diferențelor existente între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului, așa cum rezultă din jurisprudența Curții Constituționale.

5. Forma adoptată de Camera decizională nu diferă substanțial în raport cu forma adoptată de Camera de reflecție numai din punctul de vedere al obiectului de reglementare și al configurației, ci și din punctul de vedere al conținutului. Noul articol introdus în Camera decizională vizează modificarea unor articole cuprinse în titlul III din Legea nr.304/2004 consacrat Ministerului Public și nu prezintă, din punctul de vedere al conținutului lor juridic, elemente de legătură cu dispozițiile abrogate, modificate sau completate din Legea nr.303/2004. Această modificare reprezintă o soluție legislativă distinctă, care privește o lege diferită și care nu prezintă elemente de legătură cu soluțiile legislative stabilite în forma adoptată de Camera de reflecție, ceea ce duce la încălcarea principiului bicameralismului.

6. Pe fondul soluției legislative promovate prin art.II din legea criticată, se arată că aceasta încalcă art.1 alin.(5) din Constituție, sub aspectul exigențelor privind calitatea legii, referitoare la sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, nefiind corelată cu prevederile actului normativ de același nivel cu care se află în conexiune - Legea nr.303/2004 - și determinând apariția unor situații de

incoerență legislativă. Astfel, modificarea condițiilor minime de vechime în funcția de judecător sau procuror prevăzute de lege pentru numirea procurorilor în cadrul Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism (DIICOT) și al Direcției Naționale Anticorupție (DNA), în sensul reducerii vechimii minime de la 10 ani la 7 ani, conduce la concluzia că noua vechime minimă efectivă în funcția de judecător sau procuror necesară pentru numirea în cadrul structurilor specializate antereferte este de 5 ani, având în vedere că, potrivit art.17 alin.(5) din Legea nr.303/2004, în calculul noii condiții minime de vechime se include perioada în care procurorul a avut calitatea de auditor de justiție. Or, pentru promovarea în funcția de procuror la parchetul de pe lângă tribunal, curtea de apel sau Înalta Curte de Casație și Justiție, potrivit art.44 alin.(2) din Legea nr.303/2004, nu se include perioada în care procurorul a avut calitatea de auditor de justiție.

7. Această necorelare generează o situație de incoerență legislativă, în condițiile în care vechimea minimă efectivă de 5 ani necesară pentru numirea în cadrul structurilor specializate menționate nu creează vocația procurorului de a promova la parchetul de pe lângă tribunal și, mai mult, se situează la jumătatea vechimii minime efective prevăzute de lege pentru promovarea în funcția de procuror la parchetul de pe lângă curtea de apel și la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

8. Se mai arată că art.36 alin.(1) lit.c) din Codul de procedură penală a atribuit în competența tribunalului judecator în primă instanță a infracțiunilor cu privire la care urmărirea penală a fost efectuată de către cele două structuri de parchet specializate, stabilind o condiție minimă de vechime efectivă de 7 ani pentru judecătorii care soluționează cauzele privind aceste infracțiuni, dar textele criticate au admis, în mod inconsecvent, că urmărirea penală în cazul aceluiași infracțiuni poate fi efectuată de procurori care îndeplinesc o condiție minimă de vechime efectivă de 5 ani și care nu au vocația de a fi promovați la parchetul de pe lângă tribunal. Se subliniază că experiența profesională, reflectată în vechimea efectivă în funcție a procurorilor, reprezintă unul dintre elementele pe baza cărora este conceput Ministerul Public, iar discrepanțele în reglementarea condițiilor minime de vechime efectivă pentru numirea în structurile specializate care funcționează la cel mai înalt nivel al Ministerului Public îi pot afecta coerența. Se invocă jurisprudența Curții Constituționale cu privire la exigențele de calitate a legii.

9. Se mai susține că inexistența unei dispoziții de trimitere la art.44 alin.(2) din Legea nr.303/2004 sau a unei dispoziții cu un conținut similar, în cazul numirii în cadrul structurilor specializate menționate, determină o încălcare a principiului egalității în drepturi, prevăzut de art.16 alin.(1) din Constituție, întrucât are ca efect instituirea unui tratament diferențiat pentru dobândirea gradului profesional de procuror la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, din punct de vedere al calculului condiției de vechime minimă, iar această diferențiere nu se bazează pe un criteriu obiectiv și rațional. Modul de calcul al condiției minime de vechime are la bază ideea de experiență profesională efectivă pentru accesul procurorilor la un anumit grad profesional și trebuie să își mențină caracterul unitar, indiferent dacă accesul la gradul profesional se realizează prin promovare sau prin numirea în cadrul unei structuri specializate de la nivelul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, neexistând o motivare obiectivă și rezonabilă pentru instituirea unui mod de calcul diferențiat al condiției minime de vechime în cazul promovării procurorului și în cazul numirii procurorului în cadrul unei structuri specializate. Încălcarea principiului egalității în drepturi are ca efect, în cazul analizat, neconstituționalitatea privilegiului acordat, privilegiu constând în includerea perioadei în care procurorul a avut calitatea de auditor de justiție în calculul condiției minime de vechime pentru numirea în cadrul structurilor specializate menționate. Se invocă jurisprudența Curții Constituționale cu privire la principiul egalității.

10. Prin instituirea unor condiții privilegiate de calcul al vechimii în funcție pentru numirea procurorilor în cadrul structurilor specializate comparativ cu celelalte unități ale Ministerului Public este afectat fundamentul primordial pentru îndeplinirea unei competențe de nivel superior, respectiv criteriul vechimii necesare pentru a funcționa pe un anumit palier în sistemul piramidal al instituției.

11. Ține de esența semantică a conceptului de „ordine de drept” faptul că întreaga organizare și funcționare a statului de drept este subordonată imperativului de dispunere/ succesiune/ rânduire/ orânduială cu caracter regulat, cerință aplicabilă în cazul tuturor entităților statale, inclusiv Ministerului Public.

12. Diferența de reglementare în calculul vechimii reflectă o necorelare cu ordinea ierarhică a structurilor din cadrul Ministerului Public, ceea ce echivalează cu nesocotirea „ordinii de drept a vechimii”, iar, în privința ierarhiei competențelor, reprezintă o aplicație inversată a principiului de drept *qui potest plus, potest minus*, în forma nepermisă și contrară ordinii firești: *qui potest minus, potest plus*. În acest context, viciul care afectează criteriile de numire în cadrul Ministerului Public, prin prisma calculului privilegiat al vechimii în funcție pentru structurile specializate, nu este congruent cu rolul său în „apărarea ordinii de drept”. Prin urmare, dispozițiile criticate încalcă art.131 alin.(1) raportat la art.1

alin.(3) și art.16 alin.(1) din Constituție, în ceea ce privește rolul Ministerului Public în apărarea ordinii de drept.

13. În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, obiecția de neconstituționalitate a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului pentru a-și exprima punctele lor de vedere.

14. **Președintele Camerei Deputaților** apreciază că obiecția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

15. Cu privire la criticile de neconstituționalitate formulate prin prisma încălcării principiului bicameralismului, se arată că, în calitate de primă Cameră sesizată, Camera Deputaților s-a pronunțat asupra unei propuneri legislative care, prin obiectul de reglementare, implică atât modificarea și completarea Legii nr.303/2004, cât și modificarea Legii nr.304/2004. Astfel, pe baza raportului Comisiei juridice de disciplină și imunități, Camera Deputaților s-a pronunțat atât asupra Legii nr.303/2004, cât și asupra Legii nr.304/2004 și a păstrat în forma adoptată doar modificarea și completarea Legii nr.303/2004. Senatul, în calitate de Cameră decizională, nu a introdus un text nou față de forma inițiatorului, iar față de forma analizată de Camera Deputaților nu a adus texte noi sau care nu au fost supuse dezbaterii în calitate de primă Cameră sesizată. Prin urmare, Camera decizională nu s-a îndepărtat de la intenția inițiatorului sancționată de Curtea Constituțională prin jurisprudența sa, situația învederată reflectând mai degrabă o analiză temeinică a Senatului în virtutea atribuțiilor sale de Cameră decizională și a plenitudinii sale de competență. Practic, ambele Camere s-au pronunțat asupra formei inițiatorului, fără ca Senatul, în calitate de Cameră decizională, să acționeze discreționar și neloial prin raportare la prima Cameră sesizată și inițiator. Prin urmare, nu se încalcă nici prevederile art.61 alin.(2) și nici cele ale art.75 privind principiul bicameralismului.

16. Cu privire la criticile formulate prin prisma art.1 alin.(5) din Constituție, se arată că textul analizat nu generează situații de instabilitate și incoerență legislativă cu consecințe negative asupra aplicării sale la cazurile concrete, ci respectă cerințele privind calitatea normelor juridice, asigurând sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației.

17. Referitor la criticile formulate prin prisma art.16 alin.(1) din Constituție, se arată că prevederile constituționale vizează egalitatea în drepturi între cetățeni în ceea ce privește recunoașterea, în favoarea acestora, a unor drepturi și libertăți fundamentale, nu și identitatea de tratament juridic asupra aplicării unor măsuri, indiferent de natura lor. Astfel se justifică nu numai admisibilitatea unui regim juridic diferit față de anumite categorii de persoane, dar și necesitatea lui.

18. Cu privire la criticile formulate prin prisma art.131 alin.(1) raportat la art.1 alin.(3) și art.16 alin.(1) din Constituție, se arată că, pentru motivele menționate anterior, acestea sunt neîntemeiate.

19. **Guvernul** apreciază că obiecția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

20. Cu privire la criticile de neconstituționalitate extrinseci, se arată că propunerea legislativă, în forma inițiatorilor, avea ca obiect atât modificarea și completarea Legii nr.303/2004, cât și modificarea Legii nr.304/2004, mai exact a dispozițiilor art.79¹ alin.(3) și ale art.87 alin.(2) din Legea nr.304/2004, în sensul reducerii de la 10 la 7 ani a vechimii minime în funcția de procuror sau de judecător necesară pentru numirea în cadrul DIICOT și al DNA. Ca urmare a amendamentelor aprobate în Camera Deputaților, ca primă Cameră sesizată, modificările propuse de inițiatori a fi aduse Legii nr.304/2004 au fost supuse dezbaterii în prima Cameră și, în urma acestei dezbateri, au fost eliminate din forma proiectului de lege adoptat de Camera de reflecție. Ulterior, prin amendamentele aprobate la nivelul Senatului, a fost introdus în textul legii articolul II, care se regăsea, într-o formă identică, și în cuprinsul inițiativei legislative parlamentare și care a făcut obiectul dezbaterilor în prima Cameră. Prin urmare, nu se poate susține încălcarea principiului bicameralismului atât timp cât forma legii adoptată de Camera decizională privește aspectele principiale pe care le-a avut în vedere propunerea legislativă în forma sa dezbătută și însușită de Camera de reflecție. Faptul că o Cameră a Parlamentului, în urma dezbaterilor, a eliminat un articol propus dintr-o propunere legislativă/proiect de lege, articol care a fost reintrodus ulterior de Camera decizională, nu constituie o încălcare a principiului bicameralismului. În acest sens, se invocă Decizia nr.101 din 17 februarie 2021, paragrafele 59-64.

21. Se susține că soluția legislativă criticată privind reducerea vechimii necesare numirii în funcția de procuror în cadrul acestor direcții specializate nu poate fi considerată expresia unei incoerențe legislative sau a unei tehnici legislative deficitare. În acest sens, se au în vedere natura specifică a procedurii de numire în cadrul acestor direcții specializate, derogatorie de la dreptul comun, precum și faptul că o atare soluție legislativă reprezintă o opțiune a legiuitorului, fundamentată pe rațiuni obiective și cuantificabile, prezentate în expunerea de motive a legii. Acceptarea criticilor formulate echivalează cu punerea legiuitorului în imposibilitatea de a mai adopta prevederi speciale și derogatorii în materia organizării judiciare sau a statutului judecătorilor și procurorilor, care să fie obligatorii în raport cu adagiul *specialia generalibus derogant*.

22. Prevederile din legea criticată nu sunt de natură să genereze o aplicare imprevizibilă, cu consecința creării unor situații juridice diferite de către diferitele organele judiciare în cadrul cărora activează „alți magistrați decât DNA și DIICOT”. De aceea, nu sunt încălcate prevederile art.1 alin.(5) din Constituție, pentru că ceea ce contează în final este că maniera distinctă a reglementării condiției de vechime pentru numirea procurorilor în cadrul DNA și DIICOT și, respectiv, a condițiilor de vechime pentru promovarea în grad profesional a procurorilor sau pentru promovarea la tribunal a judecătorilor este realizată prin texte clare, precise și previzibile și nu vulnerabilizează sistemul normativ sub aspectul, pe de o parte, al promovării în grad profesional a procurorilor și a judecătorilor, inclusiv al promovării la tribunal a judecătorilor și, pe de altă parte, al numirii procurorilor în cadrul DNA și DIICOT.

23. Cu referire la critica privind afectarea principiului egalității în fața legii, se arată că aceasta este inadmisibilă, întrucât se fundamentează pe contrarietatea cu Legea fundamentală din perspectiva unor incompatibilități cu alte prevederi de domeniul legii. În subsidiar, se arată că o atare critică este neîntemeiată, având în vedere rațiunile diferite care se află la baza vechimilor diferite reglementate de art.44 din Legea nr.303/2004 și cele aplicabile procurorilor DNA sau DIICOT.

24. Se arată că DNA și DIICOT sunt structuri specializate de parchet, organizate instituțional în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, deci nu s-a avut în vedere și nici nu se putea avea în vedere, în procedura de acces la aceste parchete, aplicarea regulilor generale în materie de promovare. Desemnarea ca procuror în cadrul DIICOT și DNA se face prin numire în condițiile legii, potrivit unei proceduri specifice, iar nu prin promovare; această procedură specifică este de esența numirii în aceste structuri, asigurând celeritatea numirilor, o arie largă de selecție, competența profesională, disponibilitatea de a funcționa în cadrul acestor structuri de parchet, cu o puternică componentă operativă. Este adevărat că experiența profesională, reflectată în vechimea în funcție a procurorilor, reprezintă unul dintre elementele pe baza cărora este conceput Ministerul Public, ca sistem piramidal, însă reglementarea unor situații particulare, justificate obiectiv prin caracterul dinamic al activității direcțiilor specializate, reprezintă opțiunea legiuitorului și nu poate fi considerată ca fiind discriminatorie.

25. Se menționează că numirea în cadrul acestor parchete nu se face potrivit principiului promovării din grad în grad, opțiunea legiuitorului fiind de a nu se aplica regulile generale de promovare, cum ar fi promovarea doar în gradul imediat superior - ceea ce ar semnifica, în cazul DIICOT și DNA, că procurorii candidați ar trebui să aibă doar grad de parchet de pe lângă curtea de apel -, vechime corelată în funcție de nivelul parchetelor unde se promovează.

26. Numirea în cadrul celor două direcții specializate nu are, așadar, semnificația juridică a dobândirii gradului profesional corespunzător Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, sub acest aspect legiuitorul nederogând de la regulile generale de promovare în funcții. Întreaga procedură de numire în funcție este diferită de concursul de promovare pe loc, în gradul profesional imediat superior, prevăzut de art.44 - 46 din Legea nr.303/2004, nefiind vorba de o simplă diferență în ceea ce privește vechimea minimă necesară. Prin urmare, fiind în prezența a două situații juridice distincte, legiuitorul le-a reglementat diferit. Mai mult, procurorii numiți în cadrul DIICOT și al DNA pot fi oricând revocați din funcție, în condițiile legii, pentru exercitarea necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției, revenind la parchetul de unde provin. Prin urmare, aceștia dobândesc o salarizare superioară doar pe perioada exercitării funcției, dar acest drept se pierde la momentul revenirii la parchetul de unde provin. Procurorii din cadrul DIICOT și DNA pot susține și concursurile de promovare în grad profesional sau promovare efectivă la parchete, ca orice alt procuror, caz în care dobândesc toate drepturile aferente gradului profesional obținut, ceea ce evidențiază, încă o dată, că numirea în cadrul DIICOT și DNA este o procedură specială care nu exclude promovarea procurorilor din cadrul acestor direcții, potrivit dreptului comun.

27. Reglementarea procedurii pentru ocuparea funcțiilor de procuror în cadrul DIICOT și al DNA relevă existența în legislația în vigoare a tuturor exigențelor relative la recrutarea procurorilor în cadrul acestor direcții specializate pe baza unor criterii de înalt profesionalism, condiția vechimii minime în funcția de procuror sau judecător nefiind singura condiție de eligibilitate vizată de legiuitor.

28. În ceea ce privește discriminarea invocată sub aspectul luării sau nu în considerare a vechimii ca auditor de justiție în calculul vechimii necesare pentru a accede la DIICOT și DNA, se arată că este de competența legiuitorului să stabilească ce anume funcții pot sau nu să intre în calculul anumitor vechimi, indiferent care este dreptul ori beneficiul care se acordă pe baza acestor vechimi. Referitor la diferența de tratament între numirea la DIICOT și DNA și promovarea în grad la parchete superioare, nefiind situații obiectiv similare, legiuitorul poate institui reguli diferite, inclusiv în ceea ce privește funcțiile ce intră sau nu în calculul anumitor vechimi. Scăderea vechimii pentru procurorii din cadrul DNA și DIICOT este, în principal, o chestiune care nu ține de statutul magistratului, ci de politica de resurse umane în vederea realizării competenței speciale a acestor două structuri specializate, cu scopul de a-i atrage pe cei care au vocația de a participa și de a-i selecta pe cei care se dovedesc a fi

pregătiți pentru specificul activității pe care urmează să o desfășoare. De aceea, vechimea reglementată pentru procurorii DNA și DIICOT are ca finalitate nu promovarea în grad, ci asigurarea eficienței instituționale a celor două structuri prin stabilirea unor condiții pentru politica de resurse umane. Ca atare, această vechime este apreciată de către legiuitor în conformitate cu un set de criterii obiective care au scopul de a fundamenta politica de resurse umane, astfel încât să fie asigurată eficiența instituțională a respectivelor structuri de parchet. Se subliniază că reglementarea unei proceduri de numire în funcția de procuror în cadrul DNA sau DIICOT similară promovării la instanțe sau parchete ar contraveni scopului reglementării unor structuri specializate de parchet, dar și specificului organizării acestora.

29. Cu privire la critica privind încălcarea prevederilor constituționale referitoare la rolul Ministerului Public în apărarea ordinii de drept, se arată că toți procurorii, inclusiv cei numiți în cadrul DIICOT și DNA, își desfășoară activitatea potrivit principiului legalității, al imparțialității și al controlului ierarhic și pot exercita oricare din atribuțiile recunoscute procurorilor prin Constituție și prin legi. Aceste principii funcționează indiferent de parchetul la care procurorul își exercită atribuțiile prevăzute de lege și indiferent de modalitate de desemnare în funcție: prin promovare, numire, delegare sau detașare. Cu privire la rolul Ministerului Public se invocă Decizia nr.76 din 26 februarie 2015.

30. Se menționează că procedura de interviu/concurs pentru accesarea la DIICOT și DNA asigură toate garanțiile necesare pentru exercitarea rolului Ministerului Public în apărarea ordinii de drept, din perspectiva combaterii infracțiunilor de corupție și crimă organizată, vechimea minimă fiind doar una dintre condițiile premergătoare parcurgerii acestei proceduri. Ținând seama că prevederile legii de organizare judiciară și cele ale legilor speciale de organizare și funcționare a celor două direcții specializate recunosc plenitudine de competență procurorilor din cadrul acestora sub aspectul exercitării atribuțiilor ce decurg din rolul constituțional recunoscut procurorului în activitatea judiciară, atribuții inerente oricărui magistrat procuror, se arată că dispozițiile normative criticate nu limitează cu nimic rolul constituțional al procurorului.

31. **Președintele Senatului** nu a comunicat punctul său de vedere asupra obiecției de neconstituționalitate

32. La dosarul cauzei au fost depuse memoriile *amicus curiae* din partea Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, a DNA și a DIICOT din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, a Asociației Forumul judecătorilor din România, cu sediul în Slatina, județul Olt, a Asociației Mișcarea pentru apărarea statutului procurorilor, cu sediul în Pitești, județul Argeș, a Asociației Inițiativa pentru Justiție, cu sediul în Corabia, județul Olt, și a Asociației Funky Citizens, cu sediul în București, prin care se solicită respingerea obiecției de neconstituționalitate.

33. De asemenea, au fost depuse memoriile *amicus curiae* din partea Consiliului Superior al Magistraturii, a Uniunii Naționale a Judecătorilor din România, cu sediul în Oradea, județul Bihor, a Asociației Magistratilor din România, cu sediul în București, a Asociației Judecătorilor pentru Apărarea Drepturilor Omului, cu sediul în Oradea, județul Bihor, și a Asociației Procurorilor din România, cu sediul în București, prin care se solicită admiterea obiecției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, punctele de vedere ale președintelui Camerei Deputaților și Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile legii criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

34. **Obiectul controlului de constituționalitate**, astfel cum a fost formulat, îl constituie Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și pentru modificarea Legii nr.304/2004 privind organizarea judiciară, în ansamblul său. Textul de lege criticat în mod punctual este reprezentat de art.II [cu referire la art.79¹ alin.(3) și art.87 alin.(2) din Legea nr.304/2004], care are următorul cuprins:

„1. La articolul 79¹ alineatul (3) va avea următorul cuprins:

«(3) Pentru a fi numiți în cadrul Direcției de Investigarea a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, procurorii trebuie să nu fi fost sancționați disciplinar, să aibă o bună pregătire profesională, o conduită morală ireproșabilă o vechime de cel puțin 7 ani în funcția de procuror sau judecător și să fi fost declarați admiși în urma interviului organizat de către comisia constituită în acest scop».”;

2. La articolul 87, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

«(2) Pentru a fi numiți în cadrul Direcției Naționale Anticorupție, procurorii trebuie să nu fi fost sancționați disciplinar, să aibă o bună pregătire profesională, o conduită morală ireproșabilă, cel puțin 7 ani vechime în funcția de procuror sau judecător și să fi fost declarați admiși în urma unui concurs organizat de către comisia constituită în acest scop».”.

35. Textele constituționale invocate în susținerea obiecției de neconstituționalitate sunt cele ale art.1 alin.(3) și (5) privind statul de drept și calitatea legii, ale art.16 alin.(1) privind egalitatea în drepturi, ale art.131 alin.(1) privind rolul Ministerului Public, precum și ale art.61 alin.(2) și ale art.75 privind principiul bicameralismului. Totodată, având în vedere critica formulată în sensul că „diferența de reglementare în calculul vechimii reflectă o necorelare cu ordinea ierarhică a structurilor din cadrul Ministerului Public, ceea ce echivalează cu nesocotirea «ordinii de drept a vechimii», rezultă că sunt invocate în susținerea obiecției și prevederile art.131 alin.(2) și (3) din Constituție cu referire la organizarea ierarhică a parchetelor, care sunt constituite din procurori care își desfășoară activitatea potrivit principiului controlului ierarhic. Prin urmare, întreg art.131 din Constituție reprezintă, în prezenta cauză, normă de referință.

(1.) Admisibilitatea obiecției de neconstituționalitate

36. În prealabil examinării obiecției de neconstituționalitate, Curtea are obligația verificării condițiilor de admisibilitate ale acesteia, prin prisma titularului dreptului de sesizare, a termenului în care acesta este îndrituit să sesizeze instanța constituțională, precum și a obiectului controlului de constituționalitate. Dacă primele două condiții se referă la regularitatea sesizării instanței constituționale, din perspectiva legalei sale sesizări, cea de-a treia vizează stabilirea sferei sale de competență, astfel încât urmează să fie cercetate în ordinea anterioară, iar constatarea neîndeplinirii uneia dintre ele are efecte dirimante, făcând inutilă analiza celorlalte condiții (Decizia nr.66 din 21 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.213 din 9 martie 2018, paragraful 38).

37. Curtea constată că obiecția de neconstituționalitate îndeplinește condițiile prevăzute de art.146 lit.a) teza întâi din Constituție atât sub aspectul titularului dreptului de sesizare, întrucât a fost formulată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secțiunile Unite, cât și sub aspectul obiectului, fiind vorba de o lege adoptată, dar nepromulgată încă.

38. Cu privire la termenul în care poate fi sesizată instanța de contencios constituțional, potrivit art.15 alin.(2) din Legea nr.47/1992, acesta este de 5 zile de la data depunerii legii adoptate la secretarii generali ai celor două Camere ale Parlamentului, respectiv de 2 zile, începând de la același moment, dacă legea a fost adoptată în procedură de urgență. Totodată, în temeiul art.146 lit.a) teza întâi din Legea fundamentală, Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității legilor înainte de promulgarea acestora, care, potrivit art.77 alin.(1) teza a doua din Constituție, se face în termen de cel mult 20 de zile de la primirea legii adoptate de Parlament, iar, potrivit art.77 alin.(3) din Constituție, în termen de cel mult 10 zile de la primirea legii adoptate după reexaminare.

39. În cauză, propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și Legii 304/2004 privind organizarea judiciară a fost adoptată la data de 28 iunie 2021, iar la data de 29 iunie 2021 legea a fost depusă la secretarii generali ai celor două Camere pentru exercitarea dreptului de sesizare asupra constituționalității legii și trimisă la promulgare în data de 1 iulie 2021. Prezenta sesizare a fost înregistrată la Curtea Constituțională la data de 30 iunie 2021.

40. Luând act de fapt că obiecția de neconstituționalitate a fost formulată în termenul de protecție de 2 zile, prevăzut de art.15 alin.(2) din Legea nr.47/1992, Curtea constată că aceasta este admisibilă sub aspectul respectării termenului în care poate fi sesizată instanța de control constituțional [a se vedea, în acest sens, Decizia nr.67 din 21 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.223 din 13 martie 2018].

41. În consecință, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.a) din Constituție, precum și ale art.1, art.10, art.15 și art.18 din Legea nr.47/1992, republicată, să soluționeze obiecția de neconstituționalitate.

(2.) Analiza obiecției de neconstituționalitate

(2.1.) Critica de neconstituționalitate extrinsecă referitoare la încălcarea principiului bicameralismului

42. În jurisprudența sa, Curtea a stabilit două criterii esențiale pentru a se determina cazurile în care, prin procedura legislativă, se încalcă principiul bicameralismului. Acestea constau, pe de o parte, în existența unor deosebiri majore de conținut juridic între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului și, pe de altă parte, în existența unei configurații semnificativ diferite între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului. Întrunirea cumulativă a celor două criterii este de natură a afecta principiul constituțional care guvernează activitatea de legiferare a Parlamentului, plasând pe o poziție privilegiată Camera decizională, cu eliminarea, în fapt, a primei Camere sesizate din procesul legislativ [Decizia nr.62 din 7 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.161 din 3 martie 2017, paragraful 29, Decizia nr.89 din 28 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.260 din 13 aprilie 2017, paragraful 54, sau Decizia

nr.377 din 31 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.586 din 21 iulie 2017, paragraful 44].

43. Stabilind limitele principiului bicameralismului, Curtea a apreciat că aplicarea acestui principiu nu poate avea ca efect deturnarea rolului de Cameră de reflecție a primei Camere sesizate, în sensul că aceasta ar fi Camera care ar fixa în mod definitiv conținutul proiectului sau al propunerii legislative (și, practic, conținutul normativ al viitoarei legi), ceea ce are drept consecință faptul că cea de-a doua Cameră, Camera decizională, nu va avea posibilitatea să modifice ori să completeze legea adoptată de Camera de reflecție, ci doar să o aprobe sau să o respingă. Sub aceste aspecte este de netăgăduit că principiul bicameralismului presupune atât conlucrarea celor două Camere în procesul de elaborare a legilor, cât și obligația acestora de a-și exprima prin vot poziția cu privire la adoptarea legilor (Decizia nr.1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.53 din 23 ianuarie 2012, și Decizia nr.89 din 28 februarie 2017, paragraful 55). Bicameralismul nu înseamnă însă ca ambele Camere să se pronunțe asupra unei soluții legislative identice, în Camera decizională putând exista abateri inerente de la forma adoptată de Camera de reflecție, desigur, fără schimbarea obiectului esențial al proiectului de lege/propunerii legislative. A nega posibilitatea Camerei decizionale de a se îndepărta de la forma votată în Camera de reflecție ar însemna limitarea rolului său constituțional, iar caracterul decizional atașat acesteia devine iluzoriu. S-ar ajunge la un veritabil mimetism, în sensul că cea de-a doua Cameră se va identifica, în ceea ce privește activitatea sa legislativă, cu prima Cameră, neputându-se îndepărta în niciun fel de la soluțiile legislative pentru care a optat prima Cameră, ceea ce este contrar, până la urmă, chiar ideii de bicameralism. Prin urmare, nu se poate susține încălcarea principiului bicameralismului, atât timp cât legea adoptată de Camera decizională se referă la aspectele principiale pe care le-a avut în vedere propunerea/proiectul de lege în forma sa însușită de Camera de reflecție. În acest sens, modificările aduse formei adoptate de Camera de reflecție trebuie să cuprindă o soluție legislativă care păstrează concepția de ansamblu a acesteia și să fie adaptate în mod corespunzător, prin stabilirea unei soluții legislative alternative/complementare care nu se abate de la forma adoptată de Camera de reflecție, în condițiile în care aceasta este mai cuprinzătoare sau mai bine articulată în cadrul ansamblului legii, cu realizarea anumitor coroborări inerente oricărei modificări (Decizia nr.765 din 14 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.134 din 21 februarie 2017, paragrafele 37 și 38, sau Decizia nr.377 din 31 mai 2017, paragraful 45).

44. Curtea a stabilit că art.75 alin.(3) din Constituție, folosind sintagma „decide definitiv” cu privire la Camera decizională, nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune ca proiectul sau propunerea legislativă adoptată de prima Cameră sesizată să fie dezbătută în Camera decizională, unde i se pot aduce modificări și completări. Curtea a subliniat că, în acest caz, Camera decizională nu poate însă modifica substanțial obiectul de reglementare și configurația inițiativei legislative, cu consecința deturnării de la finalitatea urmărită de inițiator (Decizia nr.624 din 26 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.937 din 22 noiembrie 2016, paragraful 34, Decizia nr.89 din 28 februarie 2017, paragraful 56, Decizia nr.377 din 31 mai 2017, paragraful 46, Decizia nr.392 din 6 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.579 din 9 iulie 2018, paragrafele 41-43, sau Decizia nr.412 din 20 iunie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.570 din 11 iulie 2019, paragrafele 56-58).

45. Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și Legii nr.304/2004 privind organizarea judiciară a fost inițiată de 22 de deputați și senatori. Aceasta cuprindea două articole [art.I și art.II], care modificau/ completau, pe de o parte, Legea nr.303/2004, și, pe de altă parte, Legea nr.304/2004.

46. La data de 26 mai 2021, Camera Deputaților, în calitate de Cameră de reflecție, a adoptat propunerea legislativă, menținând numai art.I care privea modificarea/ completarea Legii nr.303/2004 și eliminând art.II care privea modificarea/ completarea Legii nr.304/2004. Eliminarea acestui din urmă articol a fost realizată ca urmare a admiterii unor amendamente formulate de domnul deputat Ioan Cupșa (PNL). Noul art.II din lege a vizat obligația republicării Legii nr.303/2004, ca urmare a modificărilor operate asupra acesteia prin art.I. Totodată, ca operațiune de tehnică legislativă a fost modificat titlul legii din „Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și Legii nr.304/2004 privind organizarea judiciară” în „Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor”. La data de 28 iunie 2021, Senatul, în calitate de Cameră decizională, a adoptat propunerea legislativă. Ca urmare a trei amendamente formulate de senatori PNL și USR, admise la nivelul Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări (ședința din 25 iunie 2021), a fost reintrodus art.II cu conținutul său inițial, fiind, în același timp, eliminată soluția legislativă referitoare la obligația republicării Legii nr.303/2004. Totodată, în mod corelativ, ca operațiune de tehnică legislativă, a fost modificat titlul legii din „Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor” în

„Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și pentru modificarea Legii nr.304/2004 privind organizarea judiciară”.

47. Înalta Curte de Casație și Justiție ridică problema încălcării principiului bicameralismului în condițiile în care cele două forme ale legii diferă în sensul că cea adoptată de Camera de reflecție modifică doar Legea nr.303/2004, în timp ce cea de-a doua modifică și Legea nr.304/2004.

48. Într-adevăr, la o primă vedere este o modificare majoră a obiectului de reglementare și a configurației legii adoptate de Camera de reflecție pentru că cea de-a doua Cameră a modificat și Legea nr.304/2004, pe lângă Legea nr.303/2004. Mai mult, cele două modificări nu se află într-o legătură indisolubilă astfel ca odată modificate prevederile menționate ale Legii nr.303/2004 să se impună o modificare corespunzătoare și a Legii nr.304/2004.

49. Totuși, Curtea observă că propunerea legislativă inițiată reglementa modificarea și completarea atât a Legii nr.303/2004, cât și a Legii nr.304/2004. Camera de reflecție a avut ocazia să se pronunțe pe modificarea Legii nr.304/2004, modificare pe care a respins-o în mod expres și explicit. Camera decizională a reintrodus în corpul legii respectiva modificare a Legii nr.304/2004, astfel că nu i se poate opune faptul că această modificare prezintă un element de noutate față de propunerea legislativă asupra căreia s-a pronunțat Camera de reflecție. Concluzionând, principiul bicameralismului nu poate fi încălcat în situația în care prima Cameră sesizată nu și-a însușit o reglementare propusă în propunerea legislativă, iar cea de-a doua Cameră și-a însușit-o.

50. Prin urmare, compararea strică a formelor adoptate de cele două Camere nu conduce întotdeauna la o concluzie corectă în privința respectării principiului bicameralismului, astfel că trebuie luate în calcul atât conținutul propunerii/ proiectului de lege, cât și cel al amendamentelor asupra cărora cele două Camere au fost chemate să se pronunțe. Astfel, dacă prima Cameră a avut prilejul să se pronunțe în cursul procedurii asupra conținutului textului adoptat de Camera decizională înseamnă că principiul bicameralismului este respectat. Faptul că prima Cameră a eliminat/ respins acea parte a propunerii/ proiectului de lege sau amendamentul promovat, după caz, nu înseamnă că nu s-a pronunțat asupra acesteia/ acestuia. Reluarea conținutului normativ eliminat/ respins de către cea de-a doua Cameră, prin mijlocirea unui amendament depus, nu echivalează cu încălcarea principiului bicameralismului, ci reprezintă o expresie a acestuia.

51. De altfel, în jurisprudența sa, Curtea a considerat ca fiind respectat principiul bicameralismului și în situația în care prima Cameră a respins proiectul/ propunerea legislativă, iar cea de-a doua a adoptat-o. Curtea a constatat încălcarea acestui principiu, numai dacă, prin modificările aduse, Camera decizională „reglementează cu privire la dispoziții care nu au fost niciodată și în nicio formă puse în dezbaterea Senatului, ca prima Cameră sesizată” [Decizia nr.873 din 9 decembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.50 din 15 ianuarie 2021, paragraful 26]. Dacă, însă, ambele Camere ale Parlamentului s-au raportat la aceeași materie și aceeași formă a reglementării avute în vedere de inițiator, atât în redactarea legii dezbătute de Senat, cât și în cea dezbătută și adoptată de Camera Deputaților, atunci principiul bicameralismului nu este încălcat [Decizia nr.902 din 16 decembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.293 din 24 martie 2020, paragraful 21]. Faptul că în Camera decizională a fost adoptată o soluție diametral opusă celei din Camera de reflecție (în sensul de adoptare/respingere a proiectului/propunerii legislative) nu este de natură să aducă atingere, în sine, principiului bicameralismului întrucât o astfel de posibilitate este reglementată în art.75 alin.(3) din Constituție, potrivit căruia „după adoptare sau respingere de către prima Cameră sesizată, proiectul sau propunerea legislativă se trimite celeilalte Camere care va decide definitiv” [Decizia nr.645 din 24 septembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.902 din 5 octombrie 2020, paragraful 15]. Curtea a statuat că nu se poate susține încălcarea principiului bicameralismului atât timp cât legea adoptată de Camera decizională se referă la aspectele principiale pe care le-a avut în vedere propunerea legislativă în forma sa dezbătută de prima Cameră sesizată. *Împrejurarea că prima Cameră a respins propunerea de modificare, optând indirect pentru păstrarea soluției legislative aflate în vigoare, nu împiedică cea de-a doua Cameră, în virtutea rolului său decizional, să modifice respectiva normă, prezervând concepția de ansamblu a acesteia, dar pe care o adaptează în mod corespunzător scopului urmărit de inițiatori* [Decizia nr.419 din 3 iulie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.635 din 31 iulie 2019, paragraful 36]. Bicameralismul stabilit prin art.61 alin.(2) și art.75 din Constituție nu presupune ca forma proiectului de lege adoptată de cele două Camere ale Parlamentului să fie identică; din contră, Camera decizională este în drept să adopte proiectul de lege într-o formă diferită în măsura în care menține obiectul de reglementare al inițiativei legislative și concepția de ansamblu a acesteia [Decizia nr.505 din 18 septembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.890 din 4 noiembrie 2019, paragraful 36].

52. Or, în cazul analizat, Camera decizională, prin art.II, nu numai că a menținut obiectul de reglementare al inițiativei legislative, ci a și preluat identic soluția legislativă promovată. *Având în*

vedere cele expuse, Curtea constată că nu sunt încălcate prevederile art.61 alin.(2) și nici cele ale art.75 din Constituție cu referire la principiul bicameralismului.

(2.2.) Critici de neconstituționalitate intrinsecă

53. Principala critică de neconstituționalitate formulată vizează încălcarea art.1 alin.(3) și (5) privind statul de drept și calitatea legii, art.16 alin.(1) privind egalitatea în drepturi și art.131 privind rolul și organizarea Ministerului Public prin reglementarea unei condiții de vechime de 7 ani în funcția de procuror sau judecător pentru numirea în funcția de procuror al DIICOT sau al DNA în condițiile în care, din coroborarea normelor legale în vigoare, la stabilirea acestei vechimi se iau în considerare și cei 2 ani cât procurorul/ judecătorul a fost auditor de justiție. Practic, se susține că vechimea efectivă necesară în funcție este de 5 ani, spre deosebire de promovarea în funcția de procuror la parchetele de pe lângă tribunal, respectiv curte de apel/ Înalta Curte de Casație și Justiție, unde este necesară o vechime efectivă în funcție de 7, respectiv 10 ani, ceea ce afectează poziția constituțională a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și creează privilegii în cadrul categoriei profesionale a procurorilor.

54. Cu privire la evoluția contextului normativ existent începând de la data intrării în vigoare a actelor de reglementare primară care au înființat cele două direcții specializate în discuție, Curtea reține că, inițial, art.44 din Legea nr.303/2004 privind statutul magistraților, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.576 din 29 iunie 2004, stabilea următoarele condiții minime pentru promovarea la parchetele imediat superioare: a) 8 ani vechime în magistratură, pentru promovarea în funcțiile de judecător de tribunal sau tribunal specializat și procuror la parchetul de pe lângă tribunal sau la parchetul de pe lângă tribunalul specializat pentru minori și familie; b) 12 ani vechime în magistratură, pentru promovarea în funcțiile de judecător de curte de apel și procuror la parchetul de pe lângă curtea de apel; c) 15 ani vechime în magistratură, pentru promovarea în funcția de procuror la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție. Totodată, pentru a fi numit în funcția de procuror la cele două direcții specializate în discuție [DIICOT și DNA], vechimea minimă necesară era de cel puțin 6 ani în funcția de procuror sau judecător [art.9 alin.(2) lit.b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.244 din 11 aprilie 2002, și art.8 alin.(2) lit.b) din Legea nr.508/2004 privind înființarea, organizarea și funcționarea în cadrul Ministerului Public a Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1089 din 23 noiembrie 2004], pentru ca, ulterior, prin art.I pct.3 din Legea nr.601/2004 aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.24/2004 privind creșterea transparenței în exercitarea demnităților publice și a funcțiilor publice, precum și intensificarea măsurilor de prevenire și combatere a corupției, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1227 din 20 decembrie 2004, să se stabilească pentru numirea în funcția de procuror în cadrul DNA o vechime necesară în funcția de magistrat de 15 ani.

55. Ulterior, art.44 din Legea nr.303/2004 a fost modificat prin Legea nr.247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.653 din 22 iulie 2005, și a reglementat următoarele condiții minime pentru promovarea la parchetele imediat superioare: a) 5 ani vechime în funcția de judecător sau procuror, pentru promovarea în funcția de procuror la parchetul de pe lângă tribunal sau la parchetul de pe lângă tribunalul specializat; b) 6 ani vechime în funcția de judecător sau procuror, pentru promovarea în funcția de procuror la parchetul de pe lângă curțile de apel; c) 8 ani vechime în funcția de judecător sau procuror, pentru promovarea în funcția de procuror la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție. Totodată, pentru a fi numit în funcția de procuror la cele două parchete specializate în discuție, vechimea minimă necesară era de cel puțin 6 ani în funcția de procuror sau judecător [art.79¹ alin.(3) și art.87 alin.(2) din Legea nr.304/2004].

56. În fine, art.44 din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.826 din 13 septembrie 2005, a fost modificat prin Legea nr.242/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.868 din 15 octombrie 2018, iar la alin.(1) a stabilit vechimile minime pentru promovarea la parchetele imediat superioare la 7, 10 și 18 ani, după caz. Prin art.I pct.1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.92/2018 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul justiției, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.874 din 16 octombrie 2018, vechimea minimă de 18 ani pentru promovarea în funcția de procuror la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost redusă la 10 ani, vechime menținută și prin art.13 pct.1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.7/2019 privind unele măsuri temporare referitoare la concursul de admitere la Institutul Național al Magistraturii, formarea profesională inițială a judecătorilor și procurorilor, examenul de absolvire a Institutului Național al Magistraturii, stagiul și examenul de capacitate al judecătorilor și procurorilor stagiați, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, Legii

nr.304/2004 privind organizarea judiciară și Legii nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.137 din 20 februarie 2019. Totodată, prin Legea nr.207/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr.304/2004 privind organizarea judiciară, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.636 din 20 iulie 2018, pentru a fi numit în funcția de procuror la cele două direcții specializate în discuție, vechimea minimă necesară a fost stabilită la cel puțin 8 ani în funcția de procuror sau judecător [art.75 alin.(4) și art.87 alin.(2) din Legea nr.304/2004], iar, ulterior, prin art.I pct.1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.92/2018, la 10 ani.

57. Până la adoptarea Legii nr.242/2018, vechimile necesare promovării/ numirii în funcție luau în calcul atât perioada cât procurorul a fost auditor de justiție, cât și perioada dintre absolvirea cursurilor Institutului Național al Magistraturii și numirea în funcția de judecător/ procuror stagiar. După adoptarea Legii nr.242/2018, art.44 alin.(2) din Legea nr.303/2004 stabilește că la calcularea condiției minime de vechime pentru a participa **la concursul de promovare în funcțiile de execuție** nu se ia în considerare perioada în care judecătorul sau procurorul a avut calitatea de auditor de justiție. Nu există o asemenea reglementare pentru numirea în funcția de procuror la direcțiile specializate, astfel că la calcularea condiției minime de vechime pentru a fi numit în funcția de procuror la cele două direcții specializate se ia în considerare perioada în care judecătorul sau procurorul a avut calitatea de auditor de justiție. În ambele situații, perioada dintre absolvirea cursurilor Institutului Național al Magistraturii și numirea în funcția de judecător/ procuror stagiar se ia în considerare pentru stabilirea vechimii în funcție.

58. Dacă perioada de până la intrarea în vigoare a Legii nr.247/2005 nu poate fi valorizată în vreun fel, având în vedere evoluțiile adesea contradictorii și neunitare sub aspectul naturii și duratei vechimii pentru promovarea/ numirea în funcție, perioada de după anul 2005 se caracterizează prin faptul că **vechimea efectivă** necesară pentru numirea în funcție este:

- egală cu cea de promovare în funcția de procuror la parchetul de pe lângă curțile de apel [25 iulie 2005-22 iulie 2018];

- egală cu cea de promovare în funcția de procuror la parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție [23 iulie-15 octombrie 2018];

- mai mare față de cea de promovare în funcția de procuror la parchetul de pe lângă tribunal, dar mai mică față de cea de promovare în funcția de procuror la parchetul de pe lângă curtea de apel/ Înalta Curte de Casație și Justiție [începând cu 16 octombrie 2018].

59. Curtea observă că, începând cu anul 2018, legiuitorul, prin modificarea realizată la art.44 alin.(2) din Legea nr.303/2004, a pus accent pe ideea de vechime efectivă în funcție pentru promovarea în funcțiile de execuție, vechime pe care a dimensionat-o în sens ascendent, și **a abandonat**, în același timp, sistemul în care se cumulau atât vechimea efectivă ca judecător/ procuror, cât și cea realizată ca auditor de justiție. În schimb, nu același lucru s-a întâmplat în cazul numirii în funcția de procuror la cele două direcții specializate, unde, deși vechimile necesare numirii au fost mărite, **nu s-a abandonat** sistemul în care se cumulau atât vechimea efectivă ca judecător/ procuror, cât și cea realizată ca auditor de justiție. Valorizarea diferită a perioadei asimilate, constând în calitatea de auditor de justiție, ca parte a vechimii în funcția de procuror/ judecător, a făcut ca vechimea necesară pentru a fi numit în funcția de procuror la cele două direcții specializate să nu reflecte vechimea efectivă. Prin urmare, Curtea reține că, deși au fost realizate eforturi în sensul compensării lipsei de unitate legislativă în privința luării/ neluării în considerare a perioadei cât procurorul/ judecătorul a deținut calitatea de auditor de justiție prin creșterea vechimilor necesare promovării/numirii în funcție, în esență, sistemul de vechimi a devenit relativ necorelat. În acest context legislativ eterogen în sine, modificările propuse aduc în discuție o ipoteză inedită, și anume ca **vechimea efectivă** necesară pentru numirea în funcție la direcțiile specializate să fie mai mică decât cea necesară pentru promovarea în funcția de procuror la parchetul de pe lângă tribunal.

60. Curtea observă că nici situația normativă actuală și nici legea criticată nu reprezintă un reper just pentru analiza criticilor de neconstituționalitate formulate. Din contră, această modificare accentuează lipsa de unitate legislativă existentă, căpătând valențele unei desconsiderări a poziției instituționale și constituționale a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și creând un regim vădit preferențial de avansare în grade profesionale pentru procurorii care doresc să acceadă la direcțiile specializate. Se aduc, astfel, în discuție afectarea statutului constituțional al Ministerului Public, modul rapid și discriminatoriu de ascensiune profesională a procurorului în cel mai înalt grad profesional și exercitarea arbitrară de către legiuitor a marjei sale de apreciere în stabilirea vechimilor necesare avansării în funcție (numire/ promovare).

61. Cu privire la natura unităților de parchet specializate, Curtea observă că, potrivit art.1 alin.(2) și (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.78/2016 pentru organizarea și funcționarea Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, precum și pentru

modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.938 din 22 noiembrie 2016, DIICOT **funcționează ca structură cu personalitate juridică în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție** și este condusă de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prin intermediul procurorului șef al acestei direcții. Potrivit art.1 alin.(1) și (3¹) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.43/2002, se înființează DNA, ca **structură cu personalitate juridică, în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție**, condusă de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție prin intermediul procurorului șef al acestei direcții. Ordonanța de urgență a Guvernului nr.78/2016 și Ordonanța de urgență a Guvernului nr.43/2002 stabilesc, pe de o parte, că DIICOT este o structură specializată în combaterea infracțiunilor de criminalitate organizată și terorism, iar, pe de altă parte, că DNA este compusă din procurori specializați în combaterea corupției. Rezultă caracterul specializat al celor două structuri, ceea ce înseamnă că și procurorii care le compun au o specializare în domeniile respective și o experiență profesională semnificativă. Aceste direcții de parchet specializate **sunt parte componentă a Ministerului Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție** și, implicit, parte a autorității judecătorești [a se vedea, în același sens, și Decizia nr.611 din 3 octombrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.877 din 7 noiembrie 2017, paragraful 59].

62. Având în vedere structura ierarhică a Ministerului Public, legiuitorul are obligația constituțională să instituie, în plan vertical, condiții de acces generale și specifice în funcțiile de execuție aflate pe niveluri ierarhice diferite. Dacă în cadrul aceluiași nivel ierarhic sunt organizate direcții specializate, legiuitorul poate stabili, în plan orizontal, condiții speciale sau derogatorii de acces în cadrul acestora față de cele generale și specifice deja existente, însă marja sa de apreciere nu poate să se manifeste aleatoriu/ arbitrar/ subiectiv, ci ea trebuie să fie unitară și coerentă, cu respectarea principiului controlului ierarhic în cadrul Ministerului Public.

63. În acest sens, în jurisprudența sa, Curtea a statuat că „legiuitorul este liber să deroge de la regulile generale de promovare în funcții, atât timp cât soluția legislativă impusă este justificată în mod obiectiv și rațional în cazul de față, o asemenea situație este justificabilă prin avansarea în ierarhia parchetelor a Direcției Naționale Anticorupție” [Decizia nr.1220 din 12 noiembrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.792 din 26 noiembrie 2008].

64. Decizia menționată stabilește că, din moment ce DNA face parte din structura Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, atunci și procurorii care funcționează în cadrul acestei direcții dobândesc grad profesional corespunzător cu acest nivel. Ulterior, a fost adoptată Ordonanța de urgență a Guvernului nr.56/2009 pentru completarea Legii nr.304/2004 privind organizarea judiciară, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.381 din 4 iunie 2009, care a recunoscut gradul profesional specific Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, stabilind că procurorii redobândesc gradul profesional de execuție și salarizarea corespunzătoare acestuia avute anterior sau pe cele dobândite ca urmare a promovării, în condițiile legii, în timpul desfășurării activității în cadrul acestor direcții. Decizia nr.1220 din 12 noiembrie 2008, însă, nu se referă la condițiile concrete de numire ale procurorilor în cele două unități de parchet specializate ce fac parte din Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, recunoscând, totuși, că legiuitorul poate reglementa regula derogatorii de la cele generale în privința numirii în funcția de procuror la cele două direcții specializate.

65. Curtea observă că actualul cadru legislativ cuprinde cel puțin patru derogări favorabile persoanei care aplică pentru poziția de procuror la cele două parchete specializate în raport cu procurorul care dorește promovarea la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, și anume: nu trebuie să fi parcurs procedura de promovare pe loc în gradul imediat superior celui deținut; nu trebuie să dețină gradul profesional de procuror la parchetul de pe lângă curtea de apel; nu există condiția de a funcționa efectiv timp de cel puțin 2 ani la parchetul ierarhic inferior și în vechimea necesară pentru numirea în funcție este valorificată perioada cât procurorul a deținut calitatea de auditor de justiție.

66. În aceste condiții, se ridică și problema celei de-a cincea derogări, și anume condiția de vechime efectivă. A subevalua această condiție de vechime efectivă poate duce la situații inacceptabile, în care cele două direcții specializate să fie compuse din procurori aflați la începutul carierei, desi, prin natura lor, acestea sunt specializate și plasate la cel mai înalt nivel ierarhic. Spre exemplu, legea criticată propune o vechime totală de 7 ani pentru a fi numit într-o atare funcție, vechime care cuprinde: 2 ani cât timp persoana în cauză a deținut calitatea de auditor de justiție; o perioadă de timp scurtă, dar nedefinită, cuprinsă între promovarea examenului de absolvire și numirea de către Consiliul Superior al Magistraturii în funcția de judecător sau procuror stagiar; stagiul de 1 an, în care judecătorul/ procurorul stagiar are o competență limitată. Prin urmare, pentru a îndeplini condiția de vechime pentru numirea în funcția de procuror al celor două direcții specializate este necesară o

vechime efectivă în funcția de judecător/ procuror definitiv de *mai puțin de 4 ani*, ceea ce nu corespunde cu poziția structurii de parchet în care persoana în cauză se dorește să fie numită.

67. Ca regulă, accesul la o structură superioară de parchet trebuie să se realizeze în condiții similare, chiar dacă funcția vizată face parte din schema de personal a unei direcții specializate, se exercită pe perioada numirii, perioadă nedefinită în sine, și nu presupune dobândirea definitivă a gradului profesional aferent.

68. Curtea constată că din moment ce cele două direcții sunt organizate la nivelul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, legiuitorul nu poate reglementa condiții derizorii, insignifiante, favorizante ori preferențiale de vechime pentru a accede în structura unui parchet aflat la un asemenea nivel. Este adevărat că legiuitorul trebuie să îmbine într-un mod coerent energia, puterea de lucru, disponibilitatea la efort și dorința de afirmare și de salarizare superioară a procurorilor aflați la început de carieră cu experiența și maturitatea profesională, echilibrul și specializarea, precum și experiența de viață a celor care au o vechime considerabilă în funcție.

69. Astfel, fixarea unor **condiții identice** de numire în funcție la parchetele specializate cu cele de promovare în funcția de procuror în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție ar fi evident **nerezonabilă**, întrucât un grad profesional deținut pe perioada numirii ca procuror în cadrul DNA sau DIICOT, care presupune doar competențe funcționale, nu poate fi dobândit, prin definiție, în aceleași condiții precum cel definitiv. Având dezlegarea constituțională să procedeze ca atare, legiuitorul este ținut însă să o facă orientându-se după principiul *est modus in rebus*. Acesta trebuie să fie preocupat ca exigențele astfel instituite să fie îndeajuns de juste și rezonabile încât să nu antreneze, în considerarea unor nevoi administrative de funcționare și de atragere a personalului în cadrul celor două direcții, nesocotirea unor principii directoare ale catalogului de drepturi și libertăți fundamentale ori ale organizării autorităților publice, în speță, de rang constituțional.

70. Analizând art.79¹ și art.87 din Legea nr.304/2004, Curtea constată, astfel cum s-a arătat anterior, că legiuitorul a aplicat această premisă – respectiv instituirea unor condiții diferite de numire față de cele de promovare în funcție – însă a dus-o într-un registru extrem, în care nu mai ține cont de niciun principiu care stă la baza avansării ierarhice în grad profesional și nici de poziția instituțională a structurii de parchet în care urmează să activeze respectivul procuror. Or, vechimea în funcție este elementul central și obiectiv pe care se greșează orice procedură de concurs sau interviu pentru avansarea în grad profesional/ nivel de parchet și reprezintă o condiție necesară oricărei activități desfășurate la nivel înalt sau specializat. De altfel, pentru a avansa în grad/ funcție/ gradatie/ treaptă sau pentru a-și desfășura activitatea la o structură plasată la un nivel ierarhic superior, orice categorie de personal trebuie să îndeplinească anumite condiții superioare de vechime în raport cu funcția și nivelul instituțional vizat.

71. Prin urmare, este nu numai rațional, dar și imperativ din punctul de vedere al exigențelor constituționale ca **vechimea efectivă pentru numirea în funcțiile de procuror în cadrul DIICOT sau DNA să reflecte poziția constituțională supraordonată a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție în structura Ministerului Public, calitatea de structură specializată a acestor direcții, precum și caracterul superior al rangului dobândit. De aceea, vechimea efectivă în funcție pentru aceste numiri trebuie să fie cel puțin aceeași cu cea necesară pentru accederea în funcția de procuror al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție. De altfel, ambele categorii de personal de la nivelul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție în structura Ministerului Public [procuror specializat/ procuror cu competență generală] au pe perioada îndeplinirii activității același statut și aceeași salarizare pentru funcția de bază îndeplinită.** Curtea subliniază faptul că vechimea efectivă trebuie să fie cel puțin aceeași sau chiar mai mare pentru numirea în funcția de procuror DNA sau DIICOT, tocmai pentru că acestea sunt **direcții specializate și de elită investite cu instrumentarea unor cauze de o complexitate ridicată și care sunt circumscrise combaterii crimei organizate, terorismului sau corupției**, după caz, iar specializarea poate implica o condiție superioară de vechime pentru accederea în respectiva funcție, dar nicidecum una inferioară. Așadar, în considerarea caracterului specializat al acestor direcții, deși legiuitorul poate stabili condiții de acces derogatorii de la procedura de promovare în funcție [a se vedea, în acest sens, și Decizia nr.33 din 23 ianuarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.146 din 15 februarie 2018, paragraful 131], acesta nu are îndreptățirea să reglementeze condiții care, prin natura lor, resping sau sunt incompatibile cu însăși poziția constituțională supraordonată a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție în cadrul Ministerului Public.

72. Așadar, reperul pentru reglementarea condiției de vechime necesare accederii la funcția de procuror în cadrul direcțiilor specializate este cel stabilit pentru promovarea în funcția de procuror la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, atât sub aspectul naturii vechimii (efectivă), cât și sub cel al temporalității sale (10 ani), astfel că, în niciun caz, standardul numirii în funcție nu poate fi inferior celui al promovării în funcție la nivelul antereferit.

73. Analizând art.11 alin.(1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.78/2016 și art.13 alin.(1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.43/2002, Curtea constată că sunt de competența acestor direcții specializate anumite infracțiuni, care implică în mod necesar și o competență după calitatea persoanei. Plasarea lor la cel mai înalt nivel a făcut posibilă instrumentarea de către aceste direcții și a cauzelor privind acele persoane în raport cu care Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție are competență exclusivă. Astfel, spre exemplu, pentru deputați sau senatori chiar textul Constituției prevede că urmărirea penală se efectuează de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, iar pentru aceștia sau alte categorii de persoane, Constituția sau legea, după caz, stabilește competența de judecată a Înaltei Curți de Casație și Justiție, ipoteză în care urmărirea penală se efectuează tot de parchetul antereferit, prin structurile sale [a se vedea, în acest sens, și Decizia nr.33 din 23 ianuarie 2018, paragraful 137].

74. În jurisprudența sa, Curtea a constatat că legiuitorul a conferit DNA o poziție superioară în ierarhia parchetelor, tocmai pentru că este o structură specializată a **Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție** [Decizia nr.1220 din 12 noiembrie 2008]. Prin Decizia nr.235 din 5 mai 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea nr.462 din 31 mai 2005, Curtea a subliniat că „atunci când Constituția indică **cu litere mari un subiect de drept** - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - nu se poate trage concluzia potrivit căreia ne-am afla în fața unei denumiri generice, aptă să absoarbă în conținutul său orice parchet organizat pe lângă instanța supremă, care la rândul ei este unică. Tocmai de aceea, din interpretarea textului constituțional nu se poate ajunge la ideea că urmărirea și trimiterea în judecată penală a deputaților și senatorilor, pentru săvârșirea faptelor de corupție, pot fi date și în competența altui parchet decât Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție [...] Prevederea constituțională instituie măsuri de protecție față de eventuale abuzuri, șicanе sau constrângeri la care ar putea fi expuși parlamentarii la **niveluri inferioare** de instrumentare a cauzelor penale”.

75. Curtea observă că, dacă aceste direcții specializate au competența de a efectua urmărirea și trimiterea în judecată penală a deputaților și a senatorilor, înseamnă că ele nu numai că funcționează în mod formal și instituțional în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, dar sunt constituite din procurori a căror experiență profesională se ridică la același nivel. Altfel, ar fi de neînțeles plasarea celor două direcții specializate la cel mai înalt nivel ierarhic și compunerea acestora din procurori aflați la început de carieră. O asemenea opțiune legislativă eludează însăși art.72 alin.(2) și art.132 alin.(3) din Constituție și reprezintă o construcție paradoxală inadmisibilă într-un sistem normativ.

76. Prin urmare, nu este suficientă numai plasarea instituțională a acestor două direcții în structura Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, dar este nevoie ca și procurorii care le compun să satisfacă anumite cerințe obiective care să îi califice pentru un asemenea nivel ierarhic. Poziția constituțională a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție impune ca vechimea necesară accederii în oricare dintre structurile sale să fie unitară. Întrucât aceste structuri fac parte din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, rezultă că vechimea necesară promovării în funcția de procuror la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție. Altfel, ar fi subminate însăși poziția sa constituțională și caracterul său ierarhic superior asupra celorlalte unități de parchet. În final, în cazul nesocotirii acestei exigențe rezultate din art.1 alin.(3) și art.131 din Constituție, se ajunge în situația în care procurori aflați la începutul carierei să fie atrași și numiți în aceste structuri specializate, fără să aibă însă o experiență profesională relevantă în funcția de procuror. Această incongruență normativă duce la lăsarea chiar fără substanță a principiului organizării ierarhice a parchetelor, principiu care rezultă din chiar art.131 alin.(3) din Constituție, din moment ce procurori cu o vechime care nu le permite nici măcar promovarea în funcția imediat următoare celei de bază ajung să dețină o funcție la cel mai înalt nivel în ierarhia parchetelor.

77. Curtea reține că, de principiu, aspectele de ordin administrativ ce țin de atragerea personalului în cadrul celor două structuri specializate nu pot fi opuse exigențelor de ordin constituțional, iar eventualele dificultăți practice întâmpinate în procesul de aplicare a legii nu pot constitui un motiv pentru încălcarea însăși a Constituției. De altfel, în cauză, Curtea observă că, potrivit punctului de vedere exprimat de Consiliul Superior al Magistraturii, din cei 2429 de procurori în funcție la nivelul întregii țări, un număr de 1514 procurori, respectiv peste 62% din numărul total al acestora, îndeplinesc condiția de vechime efectivă în funcție de 10 ani, ceea ce demonstrează că există o bază de selecție suficientă pentru accesul la funcția de procuror în cadrul DIICOT și DNA *cu respectarea prevederilor Constituției*.

78. Astfel cum s-a arătat, accederea în funcția de procuror la DIICOT sau DNA presupune în sine un regim derogatoriu, însă legiuitorul poate apela numai la derogări permise de Constituție. În măsura în care textele legale plasează DNA și DIICOT în structura Parchetului de pe lângă Înalta Curte

de Casație și Justiție, legiuitorului nu îi este permis ca prin derogările succesive aduse să constituie personalul acestor structuri din procurori care nu ar îndeplini nici măcar condiția de vechime necesară promovării în funcția de procuror la parchetul de pe lângă tribunal.

79. O asemenea reglementare promovată chiar prin textul de lege criticat pune în discuție atât ideea de privilegiu creat procurorilor care nu îndeplinesc condițiile de vechime prevăzute pentru accesarea la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție [art.16 alin.(1) din Constituție], cât și afectarea statutului constituțional al Ministerului Public bazat pe principiul ierarhic cu referire la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție [art.1 alin.(3) coroborat cu art.131 din Constituție], ceea ce demonstrează caracterul incoerent al legislației în materie [art.1 alin.(5) din Constituție].

80. Cu privire la rolul constituțional al Ministerului Public, Curtea constată că acesta se exercită prin procurori constituiți în parchete, care funcționează pe lângă instanțele judecătorești. Constituirea unităților de parchet pe diferite nivele nu este doar o chestiune formală, ci ea implică, în mod necesar, o anumită repartizare de competențe stabilite potrivit Codului de procedură penală, fiecare parchet aflat la un anumit nivel având competențe strict determinate. Această ordonare a competențelor are în vedere dificultatea cauzelor pe care trebuie să le cerceteze/ soluționeze; astfel, cu cât parchetul este plasat mai aproape de vârful ierarhiei cu atât gradul de complexitate a cauzelor care au fost date de lege/ Constituție în competența lor de soluționare este mai ridicat. Așadar, exigența constituțională referitoare la organizarea pe verticală a sistemului parchetelor implică **o anumită repartizare de competențe și un anumit grad de experiență a procurorilor** constituiți pe diferitele nivele, tocmai pentru a face față competențelor care revin parchetului aflat la un anumit nivel. Rezultă că experiența profesională necesară pentru accesarea pe diferitele nivele ierarhice este o garanție pentru îndeplinirea rolului constituțional al Ministerului Public, iar dimensionarea sa *in concreto* este o materializare la nivel legal a acestei garanții, astfel că ea trebuie să reflecte nivelul structurii ierarhice în cadrul căreia funcționează procurorul respectiv.

81. Orice structură de parchet organizată la nivelul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție are o competență bine stabilită prin lege sau chiar Constituție și este constituită din procurori cu experiență, motiv pentru care criteriul de vechime necesar accederii la acest nivel trebuie să reflecte în mod plenar această experiență și să fie unitar, tocmai pentru că statutul procurorului este dat de nivelul parchetului din care face parte. Astfel, nu pot fi acceptate condiții de vechime inferioare celei necesare pentru promovarea în funcție la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, după cum procurorul face parte dintr-o anumită direcție/ secție/ birou/ compartiment. Condiția de vechime este dată de însuși nivelul la care se află unitatea respectivă de parchet. Opțiunea legiuitorului de a stabili vechimile necesare pentru accesarea în funcția de procuror la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prin promovare sau numire în direcțiile specializate, este limitată chiar de art.131 din Constituție, care consacră organizarea pe verticală a Ministerului Public. Coborârea standardului de vechime efectivă necesară numirii în funcția de procuror în cadrul DNA sau DIICOT denaturează însuși scopul instituirii structurii respective de parchet. Prin urmare, legiuitorul are obligația constituțională de a reglementa o vechime unitară pentru toate componentele acestui parchet, iar vechimea astfel stabilită trebuie să fie una serioasă, corectă și corespunzătoare nivelului parchetului [Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție].

82. Curtea mai reține că este de esența statului de drept ca ordonarea puterii publice să se realizeze într-un mod coerent și previzibil [a se vedea Decizia nr.231 din 6 aprilie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.613 din 22 iunie 2021, paragraful 33], ceea ce înseamnă, în cazul dat, că unitățile de parchet, pe de o parte, își exercită competențele prevăzute de Constituție și lege potrivit structurii ierarhice a Ministerului Public, și, pe de altă parte, funcționează cu procurori care au experiența necesară nivelului ierarhic respectiv.

83. Având în vedere cele expuse, Curtea reține că *textul criticat încalcă art.131 din Constituție și, în mod implicit, art. 1 alin.(3) din Constituție.*

84. Cu privire la principiul egalității, Curtea subliniază că, potrivit jurisprudenței sale, acesta presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite (Decizia Plenului Curții Constituționale nr.1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.69 din 16 martie 1994). De asemenea, situațiile în care se află anumite categorii de persoane trebuie să difere în esență pentru a se justifica deosebirea de tratament juridic, iar această deosebire de tratament trebuie să se bazeze pe un criteriu obiectiv și rațional (a se vedea, în acest sens, cu titlu exemplificativ, Decizia nr.86 din 27 februarie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.207 din 31 martie 2003, Decizia nr.476 din 8 iunie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.599 din 11 iulie 2006, Decizia nr.573 din 3 mai 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.363 din 25 mai 2011, Decizia nr.366 din 25 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.644 din 2 septembrie 2014). Așadar, nesocotirea

principiului egalității în drepturi are drept consecință neconstituționalitatea privilegiului sau a discriminării care a determinat, din punct de vedere normativ, încălcarea principiului. Discriminarea se bazează pe noțiunea de excludere de la un drept (Decizia Curții Constituționale nr.62 din 21 octombrie 1993, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.49 din 25 februarie 1994), iar remediul constituțional specific, în cazul constatării neconstituționalității discriminării, îl reprezintă acordarea sau accesul la beneficiul dreptului (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.685 din 28 iunie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.470 din 11 iulie 2012, Decizia nr.164 din 12 martie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.296 din 23 mai 2013, sau Decizia nr.681 din 13 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.889 din 8 decembrie 2014). În schimb, **privilegiul se definește ca un avantaj sau o favoare nejustificată acordată unei persoane/ categorii de persoane**; în acest caz, neconstituționalitatea privilegiului nu echivalează cu acordarea beneficiului acestuia tuturor persoanelor/categoriilor de persoane, ci cu eliminarea sa, respectiv cu eliminarea privilegiului nejustificat acordat.

85. Referitor la valorificarea vechimilor necesare promovării în funcții de execuție, prin Decizia nr.785 din 12 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.404 din 15 iunie 2009, Curtea a constatat că prevederile art.44 alin.(2) din Legea nr.303/2004 sunt neconstituționale pe motiv că asimilau vechimea în avocatură cu vechimea în magistratură pentru îndeplinirea condiției de vechime necesară promovării în funcția de judecător/ procuror. Curtea a considerat că un asemenea tratament reprezintă un privilegiu și, prin constatarea neconstituționalității textului criticat, a eliminat din fondul activ al legislației privilegiul existent.

86. În cauza de față, deși nu este vorba de valorificarea unei vechimi exterioare celei în magistratură, Curtea constată că pentru numirile în funcțiile de procuror în cadrul DIICOT și DNA este valorificată o vechime care nu este una efectivă în funcție, iar vechimea necesară pentru a accede în aceste funcții nu ține cont de acest aspect; pentru a rezolva această situație, legea trebuia fie să elimine valorificarea vechimii ca auditor de justiție, fie – dacă alegea să valorifice perioada cât procurorul/ judecătorul a fost auditor de justiție – să stabilească un quantum al vechimii efective cel puțin egal cu vechimea necesară pentru promovarea în funcția de procuror la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție la care să se adauge, eventual, vechimea asimilată de auditor de justiție. Or, legiuitorul nu numai că a valorificat perioada cât procurorul/ judecătorul a fost auditor de justiție, dar a și diminuat numărul de ani necesar pentru a accede în funcția de procuror în direcțiile specializate, rezultând o vechime efectivă necesară care reprezintă jumătate din cea necesară pentru promovarea în funcție la nivelul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, aspect care creează inechități sistemice și se constituie într-un privilegiu evident acordat în cadrul sistemului de avansare în funcții de execuție a procurorilor.

87. Curtea observă că, în cadrul aceleiași categorii profesionale - procurorii -, legiuitorul nu poate să reglementeze condiții atât de variate, diferite și distonante pentru promovarea în funcție, respectiv numirea în funcția de procuror în cadrul DNA și DIICOT, care, în final, să respingă însăși ideea de ierarhie în cadrul Ministerului Public. În aceste condiții, stabilirea unui nivel inferior al vechimii efective în funcția de judecător sau procuror pentru numirea în funcția de procuror în cadrul DIICOT sau DNA față de cel necesar pentru promovarea în funcția de procuror la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție reprezintă un avantaj nejustificat pentru accesul la o asemenea structură din cadrul acestui parchet. Prin urmare, Curtea reține că *textul criticat încalcă art.16 alin.(1) din Constituție*.

88. În consecință, Curtea urmează să elimine privilegiul conferit prin stabilirea unei condiții de vechime mai mici față de cea generală existentă, astfel că revine legiuitorului obligația constituțională de a corela vechimile necesare pentru accederea în funcția de procuror la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, indiferent de structura vizată din cadrul acesteia, și, prin urmare, **de a stabili o condiție de vechime efectivă cel puțin egală cu cea necesară pentru promovarea în funcția de procuror la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție**.

89. Totodată, Curtea reține că textul criticat nu este corelat nici cu prevederile art.44 alin.(1) lit.c) și alin.(2) din Legea nr.303/2004 și nici cu cele ale art.88⁵ alin.(3) lit.c) din Legea nr.304/2004. Astfel, textul criticat nu valorifică natura și durata vechimii necesare pentru accesul la o funcție de procuror în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție. Mai mult, sub aspectul întinderii în timp a acestei vechimi, Curtea constată o incoerență legislativă, în sensul că vechimea cerută pentru a fi numit procuror în cele două direcții specializate este inferioară vechimii necesare pentru a fi numit în structura ierarhică din care fac parte respectivele direcții. Mai mult, nu este posibil ca pentru direcțiile specializate vechimea să fie reglementată în distonanță cu principiul specializării la cel mai înalt nivel. De altfel, pentru accesul în funcția de procuror în cadrul Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție, parte tot a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, a fost stabilită o vechime de 18 ani, ceea ce înseamnă că vechimea efectivă în funcție solicitată nu poate fi

mai mică de 16 ani. Prin urmare, incoerența legislativă este vădită din moment ce pentru diferite structuri ale Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție se stabilesc vechimi mai mici sau mai mari de acces față de cea necesară promovării în funcție. Orientarea legiuitorului nu poate fi decât în sensul stabilirii unor vechimi cel puțin egale ca natură și durată cu cea necesară promovării în funcția de procuror la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

90. Așadar, textul de lege criticat se îndepărtează de la această orientare, ceea ce înseamnă că se constituie într-un element de **incoerență legislativă** și că **nu se integrează în ansamblul legislației**, drept care nu îndeplinește cerințele de calitate a legii stabilite în jurisprudența Curții Constituționale [cu privire la cerințele de calitate a legilor, a se vedea Decizia nr.1 din 10 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.123 din 19 februarie 2014, paragraful 225 și următoarele]. Mai mult, Curtea observă că art.36 alin.(1) lit.c) din Codul de procedură penală a atribuit în competența tribunalului judecata în primă instanță a infracțiunilor cu privire la care urmărirea penală a fost efectuată de către cele două structuri de parchet specializate. Or, art.44 alin.(1) lit.a) din Legea nr.303/2004 stabilește o condiție minimă de vechime efectivă de 7 ani pentru judecătorii care soluționează cauzele privind aceste infracțiuni, în timp ce, în mod inconsecvent, textul criticat stabilește că urmărirea penală în cazul aceluiași infracțiuni poate fi efectuată de procurori care îndeplinesc o condiție minimă de vechime efectivă de 5 ani și care nu au vocația de a fi promovați la parchetul de pe lângă tribunal. Astfel, și din această perspectivă, Curtea reține că textul criticat se constituie într-un element de **incoerență legislativă**. Nu în ultimul rând, Curtea observă că însăși Legea nr.303/2004 reglementează aceeași vechime pentru promovarea în funcție la instanțele specializate sau la parchetul de pe lângă instanța specializată cu cea necesară nivelului la care acestea se organizează, însă, în privința direcțiilor specializate existente la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prin mijlocirea procedurii de numire, vechimile efective necesare nu sunt îndeajuns nici măcar pentru a promova la un parchet de pe lângă tribunal și, astfel, nu se coroborează cu ansamblul reglementării analizate. Prin urmare, Curtea reține că *textul criticat încalcă și art.1 alin.(5) din Constituție*.

91. În consecință, Curtea constată că **stabilirea vechimii efective necesare pentru a fi numit în funcția de procuror la direcțiile specializate nu este o opțiune pură a legiuitorului**, pentru că o asemenea opțiune, care nu poate fi controlată în niciun mod, se transformă în arbitrar. De aceea, legiuitorul este ținut de exigențele constituționale referitoare la structura ierarhică a Ministerului Public, la principiul egalității, precum și la necesitatea asigurării coerenței și a consecvenței legislative în domeniul analizat. Curtea mai reține că erorile de apreciere în redactarea actelor normative nu trebuie să se perpetueze în sensul de a deveni ele însele un precedent în activitatea de legiferare; din contră, aceste erori trebuie corectate pentru ca actele normative să contribuie la realizarea unei securități sporite a raporturilor juridice [Decizia nr.390 din 2 iulie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.532 din 17 iulie 2014, paragraful 32].

92. Ținând seama de cele expuse, în procedura de reexaminare derulată conform art.147 alin.(2) din Constituție, legiuitorului îi revine obligația de a pune de acord soluția legislativă constatată ca fiind neconstituțională cu decizia Curții Constituționale, sens în care urmează să modifice condițiile de vechime și modul de valorizare a vechimii ca auditor de justiție stabilite prin art.II [cu referire la art.79¹ alin.(3) și art.87 alin.(2) din Legea nr.304/2004] și să le coreleze cu art.44 alin.(1) lit.c) și alin.(2) din Legea nr.303/2004. O asemenea soluție este de natură a consolida, în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, poziția instituțională a celor două direcții specializate, valorificând specializarea, calificarea și experiența procurorilor.

93. Pentru considerentele arătate, în temeiul art.146 lit.a) și al art.147 alin.(4) din Constituție, precum și al art.11 alin.(1) lit.A.a), al art.15 alin.(1) și al art.18 alin.(2) din Legea nr.47/1992, cu majoritate de voturi în privința obiecției de neconstituționalitate a dispozițiilor art.II din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și pentru modificarea Legii nr.304/2004 privind organizarea judiciară și cu unanimitate de voturi în privința legii în ansamblul său,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Admite obiecția de neconstituționalitate și constată că dispozițiile art.II din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și pentru modificarea Legii nr.304/2004 privind organizarea judiciară sunt neconstituționale.

2. Respinge, ca neîntemeiată, obiecția de neconstituționalitate și constată că Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și pentru modificarea Legii nr.304/2004 privind organizarea judiciară, în ansamblul său, este constituțională în raport cu criticile de neconstituționalitate extrinseci formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României, președinților celor două Camere ale Parlamentului și prim-ministrului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 14 iulie 2021.

OPINIE SEPARATĂ

În dezacord cu soluția de la punctul 1 din dispozitivul deciziei pronunțată de Curtea Constituțională, cu majoritate de voturi, de admitere a obiecției de neconstituționalitate a dispozițiilor art.II din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și pentru modificarea Legii nr.304/2004 privind organizarea judiciară

formulăm prezenta opinie separată, considerând că obiecția se impunea a fi respinsă, întrucât:

- **similar celor stabilite anterior de Curtea Constituțională, în mod particular prin Decizia nr.390 din 8 iunie 2021, legiuitorul dispune de o largă marjă de apreciere și poate crea norme speciale, derogatorii de la dreptul comun, în materia condițiilor și procedurilor de accedere în funcția de procuror în cadrul unor structuri specializate ale parchetelor.**
- **contrar menirii sale, dispozițiilor exprese ale art.2 alin.(3) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, și jurisprudenței relevante în cauză, Curtea Constituțională a legiferat în locul autorității publice care a fost investită de cetățeni cu această competență.**

*
*
*

1.1. În esență, în prezenta cauză, Curtea Constituțională a fost investită să verifice dacă legiuitorul poate să creeze norme speciale, derogatorii de la dreptul comun, în materia condițiilor și procedurilor de accedere în funcția de procuror în cadrul unor direcții specializate ale parchetelor.

1.2. Deși anterior, investită cu o solicitare similară, răspunsul clar și neechivoc oferit de Curtea Constituțională prin Decizia nr.390 din 8.06.2021 a fost afirmativ în cazul Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție (SIJ), în prezenta cauză răspunsul Curții a fost la fel de clar și neechivoc, însă în sens negativ cu privire la Direcția Națională Anticorupție (DNA) și Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism (DIICOT).

1.3. Considerăm că, pe de o parte, răspunsul oferit de Curtea Constituțională ar fi trebuit să fie coerent în raport cu propria jurisprudență, iar pe de altă parte el nu putea fi decât afirmativ de vreme ce normele constituționale invocate de autoarea sesizării, respectiv art.16 alin.(1) referitoare la egalitatea în drepturi a cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări și art.131 alin.(1) referitoare la rolul Ministerului Public nu cuprind vreo precizare referitoare la specializarea pe domenii de competență materială sau personală din cadrul Ministerului Public.

2.1. Astfel, nu se poate constata nici existența unei discriminări între oricare categorii de procurori, indiferent cât de aleatorii ar fi ele selectate de judecătorul constituțional, pe de o parte, și procurorii din cadrul structurilor specializate ale Ministerului Public, pe de altă parte. Este bine cunoscut faptul că egalitatea nu presupune întotdeauna și neapărat identitate de tratament juridic ci, dimpotrivă, atunci când ne aflăm în prezența unor situații diferite, egalitatea necesită adaptarea regimului juridic la specificul situațiilor de reglementat. În jurisprudența sa, Curtea nu a reținut criticile referitoare la încălcarea prevederilor **art.16 din Constituție** atunci când a constatat că situațiile din cauză erau diferite, statuând că principiul egalității în drepturi presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. De aceea egalitatea nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune soluții diferite pentru situații diferite, precum cea din prezenta cauză. (a se vedea Decizia Plenului Curții Constituționale nr.1 din 8 februarie 1994, Decizia nr.86 din 27 februarie 2003, Decizia nr.89 din 27 februarie 2003). Totodată, Curtea a statuat că dispozițiile **art.16 alin.(1) din Constituție** vizează egalitatea în drepturi între cetățeni în ceea ce privește recunoașterea în favoarea acestora a unor drepturi și libertăți fundamentale, nu și identitatea de tratament juridic asupra aplicării unor măsuri, indiferent de natura lor (a se vedea Decizia nr.53 din 19 februarie 2002, Decizia nr.1615 din 20 decembrie 2011, Decizia nr.323 din 30 aprilie 2015, Decizia nr.726 din 29 octombrie 2015, Decizia nr.275 din 10 mai 2016, Decizia nr.723 din 6 decembrie 2016, Decizia nr.753 din 13 decembrie 2016, Decizia nr.2 din 17 ianuarie 2017, Decizia nr.18 din 17 ianuarie 2017, Decizia nr.651 din 17 octombrie 2017, Decizia nr.573 din 20.09.2018 , Decizia nr.535 din 24.09.2019).

2.2. În prezenta cauză, dat fiind că prin crearea unor structuri specializate ale Ministerului Public scopul legiuitorului a fost acela de a combate criminalitatea organizată și corupția de nivel înalt, în mod

logic și consecvent legiuitorul a stabilit și un regim juridic adaptat, diferit de cel de drept comun, pentru respectivele structuri specializate. Pe cale de consecință, respectarea egalității prevăzută de art.16 din Constituție presupune tocmai adecvarea reglementărilor proprii DNA și DIICOT la obiectivele clar identificate de legiuitor pentru aceste structuri, inclusiv în ceea ce privește selectarea procurorilor care lucrează în cadrul lor, adică stabilirea unui regim juridic diferit de cel de drept comun și nu impunerea unui regim juridic uniform pentru toți procurorii.

2.3. În plus, trebuie precizat și faptul că, **selectarea procurorilor în cadrul unor direcții specializate ale parchetelor nu echivalează cu promovarea lor în structura ierarhică a parchetelor**, astfel încât orice asimilare a regimului juridic aplicabil procurorilor specializați cu cel al procurorilor din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (PICCJ) este forțată, chiar și în condițiile în care salarizarea lor prezintă elemente de similitudine. Astfel, specializarea pe domenii de competență materială a procurorilor (DNA sau DIICOT) este diferită de avansarea în funcție a acestora.

2.4. La crearea direcțiilor specializate ale parchetului au fost avute în vedere obiective clar identificate de legiuitor, respectiv combaterea criminalității organizate și a corupției la nivel înalt. **Pentru selectarea procurorilor ce funcționează în cadrul acestor direcții specializate au fost reglementate condiții și proceduri speciale, derogatorii de la dreptul comun, dar care nu dau drepturi perpetue celor astfel selectați.**

2.5. Spre deosebire de această specializare, temporară și pe orizontală, promovarea procurorilor presupune o avansare definitivă și pe verticală a acestora în cadrul structurilor Ministerului Public, avansare care poate ajunge până la PICCJ.

2.6. Prin urmare, **impunerea pentru selectarea procurorilor din cadrul unei structuri specializate din cadrul parchetelor a vechimii necesare pentru promovarea la PICCJ este eronată prin raportare la scopul distinct urmărit de legiuitor în fiecare dintre cele două ipoteze de reglementare.** Ea este și arbitrară în măsura în care competența de legiferare în materie revine legiuitorului și nu Curții Constituționale, care, în baza dispozițiilor exprese ale art.2 alin.(3) din Legea nr.47/1992, republicată, nu poate legifera în locul autorității publice investită de cetățeni cu această competență. Departe de încălcarea art.16 din Constituție de către legiuitor, ne aflăm mai degrabă în ipoteza încălcării de către Curtea Constituțională a competenței de legiferare a Parlamentului printr-o nouă manifestare *ultra vires*.

3.1. De asemenea, **nu se poate constata nici încălcarea art.131 alin.(1) din Constituție referitor la „Rolul Ministerului Public”, de vreme ce acesta nu stabilește nimic în privința creării sau nu a unor structuri, direcții specializate în cadrul parchetelor, și cu atât mai puțin în privința vechimii pe care trebuie să o aibă procurorii încadrați în respectivele structuri specializate.**

3.2. Aspectele referitoare la vechimea necesară procurorilor pentru funcționarea în cadrul unei direcții ori structuri specializate a Ministerului Public nu au consacrat constituțională, cum nici modalitatea de a accede la funcția de procuror într-una dintre structurile de parchet nu este de rang constituțional. Articolul 131 alin.(2) și (3) din Constituție, neinvocat de autorii sesizării - dar față de care Curtea și-a extins din oficiu controlul, în ciuda faptului că ea nu poate realiza un control din oficiu - prevede că Ministerul Public își exercită atribuțiile prin procurori constituiți în parchete, **în condițiile legii** și că parchetele funcționează pe lângă instanțele de judecată, **în condițiile legii**. Prin urmare, ține de marja de apreciere a legiuitorului reglementarea condițiilor, modalităților și procedurilor de selectare a procurorilor, inclusiv a celor din structurile ori direcțiile specializate ale Ministerului Public, norma constituțională necuprinzând reguli explicite în această materie.

3.3. În plus, o jurisprudență interesantă a Curții confirmă constituționalitatea marjei de apreciere de care se bucură Parlamentul în privința structurilor ori direcțiilor specializate ale Ministerului Public.

3.3.1. Astfel, încă din anul 2008 Curtea a arătat că „nu poate reține încălcarea art.16 din Constituție, întrucât legiuitorul este liber să deroge de la regulile generale de promovare în funcții, atât timp cât soluția legislativă impusă este justificată în mod obiectiv și rațional în cazul de față, o asemenea situație este justificabilă prin avansarea în ierarhia parchetelor a Direcției Naționale Anticorupție. Mai mult, nici susținerile cu privire la încălcarea art.21 și 131 din Constituție nu sunt întemeiate, părțile din procesul penal nefiind vătămate în niciun fel în drepturile lor de chestiuni care mai degrabă țin de cariera profesională a magistraților.” (a se vedea **punctul I al Deciziei nr.1.220 din 12 noiembrie 2008** referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.1, art.2 și art.5 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.43/2000 privind Direcția Națională Anticorupție și ale art.17 alin.(1) din Codul de procedură penală).

3.3.2. Pentru a justifica înființarea unei noi structuri specializate – SIIJ, și nu DNA sau DIICOT- Curtea a arătat, **în paragraful 131 al Deciziei nr.33 din 23.01.2018** că: „În prezent, Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară, în titlul III — Ministerul Public, capitolul II — Organizarea Ministerului Public, prevede **trei secțiuni referitoare la structurile de parchet înființate pe lângă Înalta Curte de**

Casație și Justiție: secțiunea 1 — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, secțiunea 1¹ — Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism și secțiunea a 2-a — Direcția Națională Anticorupție. Cele două direcții sunt structuri cu personalitate juridică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, cu competențe în combaterea criminalității organizate și terorismului, respectiv în combaterea infracțiunilor de corupție. **Statutul procurorilor care își desfășoară activitatea în aceste structuri este cel prevăzut de dispozițiile Legii nr.303/2004, act normativ cu caracter de drept comun în materia statutului judecătorilor și procurorilor. Însă, având în vedere specializarea acestor parchete, legiuitorul a prevăzut unele dispoziții derogatorii sub aspectul condițiilor de acces (interviu organizat de comisii speciale), de evaluare anuală a rezultatelor sau de încetare a activității (revocarea prin ordin a procurorului șef) în ceea ce privește procurorii celor două direcții, chiar în cuprinsul acestei legi.” Mai mult, în aceeași Decizie nr.33 din 23.01.2018, la paragraful 135, Curtea chiar a precizat *expressis verbis* că: „Înființarea unor structuri de parchet specializate pe domenii de competență materială (D.N.A. sau D.I.I.C.O.T.) sau personală (Secția pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție) constituie expresia opțiunii legiuitorului, care, în funcție de necesitatea prevenirii și combaterii anumitor fenomene infracționale, decide cu privire la oportunitatea reglementării acestora”.**

3.3.3. Ceea ce legiuitorul a putut decide liber și fără nicio constrângere din partea Curții în privința SIIJ, este limitat drastic, prin prezenta decizie, în privința DNA și DIICOT. Mai recent, analizând derogări de la regimul de drept comun în ceea ce privește funcționarea unei structuri - respectiv SIIJ - din cadrul Ministerului Public, în **paragraful 58 al Deciziei nr.390 din 8.06.2021**, Curtea a menționat următoarele: „în ceea ce privește **caracterul derogator al reglementării** (sub aspectul numirii procurorului șef de secție, delegării sau detașării procurorilor în această secție) de la principiul separării carierelor consacrat de dispozițiile Legii nr.303/2004 referitoare la statutul procurorilor, **opțiunea legiuitorului de a reglementa în cuprinsul actului normativ prin care se înființează noua structură de parchet acele norme de drept care prezintă caracter de specificitate nu afectează constituționalitatea acestei din urmă legi, de vreme ce principiul invocat nu are o consacrare constituțională**, iar toate celelalte elemente care vizează statutul procurorului rămân pe deplin aplicabile procurorilor S.I.I.J.”

3.3.4. Din această jurisprudență rezultă fără putere de tăgadă că **legiuitorul are posibilitatea de a institui norme derogatorii de la dreptul comun pentru a crea structuri ori direcții specializate în cadrul Ministerului Public și pentru a stabili condițiile, modalitățile și procedurile de selectare a procurorilor ce vor lucra în cadrul acestor structuri specializate, inclusiv în ceea ce privește condițiile de vechime, de vreme ce această marjă de apreciere nu afectează nicio normă sau principiu constituționale**. Pe cale de consecință este greu de înțeles de ce numai în acest caz particular marja de apreciere a legiuitorului a fost limitată prin intervenția judecătorului constituțional.

Oportunitatea sau consensul privitor la vechimea aleasă de legiuitor pentru a face posibilă selectarea procurorilor în structurile specializate ale Ministerului Public, deși pot face obiectul dezbaterilor parlamentare sau publice, nu constituie motive de neconstituționalitate.

*
* *

Pentru toate aceste motive considerăm că **obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.II din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și pentru modificarea Legii nr.304/2004 privind organizarea judiciară se impunea a fi respinsă**, întrucât critica de neconstituționalitate nu a vizat o contradicție între norme de rang legal și norme de rang constituțional, ci s-a solicitat modificarea legii prin restrângerea, nejustificată constituțional, a marjei de apreciere de care dispune legiuitorul în această materie.

JUDECĂTORI,
dr. Livia Doina Stanciu
prof.univ.dr. Elena-Simina Tănăsescu